

Sygn. akt II UK 117/11

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 18 stycznia 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Zbigniew Hajn

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z wniosku M. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych

o rentę z tytułu niezdolności do pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 18 stycznia 2012 r.,

skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych [...]

z dnia 15 grudnia 2010 r.,

1. uchyla zaskarżony wyrok i zmienia wyrok Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2009 r., w ten sposób, że zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 marca 2009 r., i przyznaje wnioskodawczyni M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres trzech lat, od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia 30 listopada 2011 r.,

2. oddala apelację organu rentowego w pozostałej części.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 grudnia 2010 r., Sąd Apelacyjny oddalił apelację pozwanego organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 21 sierpnia 2009 r., którym, zmieniając zaskarżoną decyzję, przyznano wnioskodawczyni M. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 grudnia 2008 r. na stałe. W uzasadnieniu wyroku Sąd drugiej instancji (po uzupełnieniu postępowania dowodowego o opinie biegłych lekarzy: kardiologa internisty, chirurga naczyniowego i diabetologa) uznał za bezzasadne zarzuty apelacji prowadzące do podważenia oceny, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy okresowo, na okres trzech lat zgodnie z art. 12 ust. 1 i 3 w związku z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst; Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.). W uzasadnieniu wyroku Sąd jednocześnie przyznał, że apelację organu rentowego należało uwzględnić w zakresie w jakim obejmowała ona - poprzez zakres zaskarżenia (wyrok Sądu Okręgowego zaskarżono w całości) - okres przyznania prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ponad datę 30 listopada 2011 r., tj. na stałe. Z materiału dowodowego zebranego w toku postępowania przed Sądem drugiej instancji wynika bowiem jednoznacznie, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy z powodu cukrzycy, a okres jej częściowej niezdolności do pracy wynosi trzy lata od ustania poprzedniego prawa do renty, tj. od 1 grudnia 2008 r. (art. 59 ust.1 pkt 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Z powyższych względów, zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji powinien zostać zmieniony w zakresie obejmującym przyznanie prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy ponad datę 30 listopada 2011 r.

W skardze kasacyjnej od tego wyroku, zaskarżając go w całości, pełnomocnik organu rentowego zarzucił naruszenie przepisów postępowania – art. 316 k.p.c. wyrażające się w sprzeczności między sentencją wyroku Sądu

Apelacyjnego, a ustalonym stanem faktycznym sprawy w chwili orzekania, jak również z uzasadnieniem wyroku, polegającym na oddaleniu apelacji w całości, podczas gdy apelacja powinna być w części uwzględniona, a prawo do renty powinno być przyznane wnioskodawczyni na okres trzech lat, wniósł o uchylenie w całości zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez zmianę wyroku Sądu Okręgowego z dnia 21 sierpnia 2009 r. i przyznanie wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres trzech lat (od dnia 1 grudnia 2008 r. do dnia 30 listopada 2011 r.), ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje;

Stosownie do art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c., Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach skargi kasacyjnej i jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, jeżeli skarga nie zawiera zarzutu naruszenia przepisów postępowania lub gdy zarzut taki okaże się niezasadny. Wskazany w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 316 § 1 k.p.c., zgodnie z którym po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy (w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy), należy w ocenie Sądu Najwyższego podzielić. W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się jednolicie, że w art. 316 § 1 k.p.c. chodzi o zasady dotyczące czasu orzekania, które mają za zadanie określenie momentu właściwego dla oceny stanu sprawy przez sąd przy wydaniu wyroku (zasada aktualności), stan sprawy może bowiem w toku procesu ulegać zmianom. „Stanem rzeczy” w rozumieniu tego przepisu są więc zarówno okoliczności faktyczne sprawy jak i przepisy prawa, na podstawie których ma być wydane rozstrzygnięcie (ich zmiana pomiędzy wytoczeniem powództwa lub złożeniem odwołania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych a zamknięciem rozprawy). Ponieważ art. 316 § 1 k.p.c. ma również zastosowanie w postępowaniu odwoławczym, to sąd drugiej instancji obowiązany jest brać pod uwagę zmiany w stanie faktycznym i prawnym sprawy, wpływające na

treść rozstrzygnięcia. O naruszeniu przez ten sąd art. 316 § 1 k.p.c. można zatem mówić wówczas, gdy wydając orzeczenie nie uwzględnił zmiany stanu faktycznego lub prawnego zaistniałej w toku postępowania apelacyjnego. Taka sytuacja ma miejsce w rozpatrywanej sprawie, jak to zresztą przyznał Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu wyroku. Z materiału dowodowego zebranego bowiem w toku postępowania przed sądem drugiej instancji, wynika jednoznacznie, że wnioskodawczyni była częściowo niezdolna do pracy na okres trzech lat od ustania poprzedniego prawa do renty, tj. od 1 grudnia 2008 r. Sąd Apelacyjny poprzez niedopatrzenie oddalił apelację organu rentowego w całości, podczas gdy powinien ją częściowo uwzględnić i dokonać zmiany zaskarżonego wyroku we wskazanym wyżej zakresie, oddalając apelację organu rentowego w pozostałej części.

Z tych względów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁶ k.p.c.